

2. Піддубний О.Г. Оптимізація фізичної підготовки курсантів військових навчальних закладів у період первинного професійного навчання : автореф. рип. ... рипт. рип. наук / О.Г. Піддубний– Харків, 2003. – 19 с.

3. Романчук В.М., Боярчук О.М. Динаміка фізичної підготовленості курсантів у вищих навчальних закладах МО України / В. М. Романчук, О. М. Боярчук // Актуальні проблеми розвитку традиційних і східних єдиноборств: Збірн. Наук. праць X міжн. Інтернет наук. – метод. конф. Вип.10: – Х.: Національна академія Національної гвардії України, 2016. – С. 444 – 451.

4. Фіногенов Ю.С. Аналіз проблем у системі фізичної підготовки у зв'язку зі зміною способу комплектування армії та скороченням терміну військової служби / Ю. Фіногенов, О. Петрачков // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2008. – № 1. – С. 72–76.

Владислав ЛАСТОВКІН
старший викладач кафедри
фізичного виховання
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЙОМІВ РУКОПАШНОГО БОЮ ПРИ ЗАТРИМАННІ ПРАВОПОРУШНИКА

Хочеться почати з того, що сучасний стан захисту прав, свобод і законних інтересів громадян від протиправних посягань характеризується як незадовільний [1]. Виконання працівниками правоохоронних органів своїх професійних обов'язків супроводжується ризиком життя та здоров'я.

Затримання правопорушника, який посягає на права, свободи і законні інтереси особи та держави залишається одним із важливих напрямів професійної діяльності працівників правоохоронних органів [2].

Успіх у професійній діяльності співробітника правоохоронних органів, а також без сумніву умова збереження життя та здоров'я є оволодіння технікою прийомів рукопашного бою. Техніка окремого прийому характеризується раціональним розташуванням усіх ланок рухового апарату й утриманням оперативної позиції в процесі його виконання, дотриманням оптимальної траєкторії за напрямком, формою й амплітудою, фінальною точністю ударів, темпом, ритмом та ін. [3, 4, 5]. В умовах виконання професійних обов'язків рипто валяотками правоохоронних органів на техніку прийомів рукопашного бою мають вплив група факторів, урахування яких забезпечує її ефективність.

Для виконання відповідальних обов'язків щодо захисту життя, здоров'я, прав і свобод громадян, власності, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань ри. 12, 13 Закону України № 580-VIII «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. наділили співробітників правоохоронних органів широкими правами щодо застосування примусових заходів. Особливе місце

серед них займає право застосування співробітником фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї.

Слід зазначити, що у статті 13 Закону України № 580-VIII «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. зазначено, що працівники поліції мають право застосовувати заходи фізичного впливу, в тому числі прийоми рукопашного бою, для припинення правопорушень, подолання протидії законним вимогам поліції, яка здійснюється із застосуванням сили щодо працівників поліції або інших осіб, якщо інші способи були застосовані та не забезпечили виконання покладених на поліцію обов'язків.

Акцентую увагу на тому, що ці правила по суті конкретизують загальні положення законодавства про необхідну оборону, про заподіяння шкоди при затриманні особи, яка вчинила злочин, крайньої необхідності.

Для вирішення покладених на органи внутрішніх справ завдань співробітники мають право застосовувати заходи фізичного впливу, зокрема прийоми рукопашного бою, використання яких регламентують ст. 12, 13 Закону України «Про Національну поліцію». Поряд з вищезначеним, дії рипто валників ОВС, навіть за найбільш екстремальних умов, повинні бути впевненими, адекватними ситуації, відповідними наявній загрозі та гарантувати безпеку громадянам. Застосування сили ДЛІА припинення агресивних дій правопорушників має здійснюватися суворо в рамках закону та не перевищувати меж необхідної оборони [6].

У ст. 12 та ст. 13 Закону звертається увага на порядок і умови застосування поліцейськими фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї [6]. Співробітник поліції перед застосуванням фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї зобов'язаний попередити про намір їх застосування, надавши особам, до яких передбачається застосування фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї, можливість виконати законні вимоги співробітника поліції і час для їх виконання. Однак Закон обумовлює, що якщо виникають надзвичайні обставини, то співробітники

рипто валютних органів мають право не попереджати про намір застосування фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї. Це відбувається, коли дії осіб, до яких передбачається їх застосування, створюють безпосередню загрозу життю і здоров'ю громадян або співробітника поліції, або коли вони можуть спричинити інші тяжкі наслідки, або коли таке попередження є недоречним або неможливим. При застосуванні фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї необхідно діяти в залежності від ситуації, з урахуванням характеру і ступеня небезпеки злочину або адміністративного правопорушення і сили опору. Співробітник поліції при застосуванні фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї зобов'язаний прагнути до мінімізації будь-якого збитку, виходячи з обставин.

Співробітник поліції зобов'язаний надати громадянину, який отримав тілесні ушкодження в результаті застосування фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї, першу допомогу, а також вжити заходів з надання йому медичної допомоги у короткий термін.

Крім того, про заподіяння громадянину тілесних ушкоджень внаслідок застосування співробітником правоохоронних органів фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї поліція повідомляє родичам громадянина або іншим його близьким особам в найкоротший термін. Про всі випадки заподіяння громадянину поранення або настання його смерті в результаті застосування співробітником поліції фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї треба повідомити прокурору протягом 24 годин. Співробітник поліції зобов'язаний повідомити про випадки застосування фізичної сили, в результаті яких заподіяно фізичний чи матеріальний збиток громадянину або матеріальний збиток організації, а також про всі випадки застосування спеціальних засобів або вогнепальної зброї безпосередньо начальнику і протягом 24 годин з моменту застосування надати відповідний рапорт. У складі підрозділу (групи) співробітник поліції застосовує фізичну силу, спеціальні засоби і вогнепальну зброю, керуючись наказами та розпорядженнями керівника цього підрозділу (цієї групи).

Отже, рукопашний бій є важливим засобом фізичної підготовки співробітників поліції, здатним комплексно вирішувати цілий ряд завдань їх риптного та психологічного гарту, цілеспрямовано сприяти підвищенню професійної майстерності.

1. Остапенко О. І. Загроза, ризик та особиста безпека при затриманні рипто валюніка / О. І. Остапенко // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Юридичні науки. — 2017. - № 1. — С. 37-44.

2. Остапенко О. Про безпеку при затриманні правопорушника / О. Остапенко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. — 2017. - № 861. — С. 491-500.

3. Ахметов Р. Ф. Анализ методических подходов к обучению техники рукопашного боя / Р. Ф. Ахметов // Молодіжний науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк, 2014. – № 6. – С. 7–11.

4. Вагин А. Ю. Биомеханические критерии рациональности и эффективности техники рипто действий в карате : автореф. рип. на соискание учен. степени рипт. рип. наук : 01.02.08 / А. Ю. Вагин. – М., 2009. – 24 с.

5. Донской Д. Д. Теория строения действий (физических упражнений) / Д. Д. Донской. – М. : ГЦОЛИФК, 1990. – 20 с.

6. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року. № 580-VIII // Голос України. – 2015. – № 142. – С. 60. – Ст. 105.